Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:

dos. Zaur Məmmədov
"26" "XII" 2024-cü il

Fənn sillabusu

İxtisas: 060403 - "Maliyyə menecmenti"
Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə
Kafedra: Maliyyə idarəetməsi və audit

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/F (Maliyyə-kredit sistemi təşkilatlarının vergiyə cəlb edilməsi)
Fənn proqramı: ARTN Elmi-Metodiki Şurasının "İqtisadiyyat" bölməsinin 03.04.2003-cü il tarixli 17 saylı protokolu və Fənn müəllimi tərəfindən tərtib olunmuş "26" "XII" 2024-cü il tarixli 07 saylı protokolu ilə təsdiq edilən işçi tədris proqramı.
Kodu: MİF – B03.4
Tədris ili: I (2024-2025)
Semestr: II
Tədris yükü: cəmi: Cəmi 30 saat - Mühazirə 15 saat, seminar 15 saat
Tədris forması: Əyani
Tədris dili: Azərbaycan dili
AKTS üzrə kredit: 6 kredit
Auditoriya N:
Saat:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Quliyev Ülvi Fərman oğlu, i.ü.f.d., dos.
Məsləhət günləri: IV gün saat 16^{00}-17^{00}
E-mail ünvanı: guliyev.ulvi@gmail.com
Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç.,170-a

III. Tövsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. Azərbaycan Respublikası Vergi məcəlləsi
2. T.Ə. Sadıqov. İ. Rzayev. Vergi uçotu və auditi. 2014.
3. Y. A. Kəlbiyev, T.M. Hümbətov Vergilərin hesablanmasına dair praktikum. B.: 2008.
4. F.Ə. Məmmədov, A. F. Musayev, M.M. Sadıqov, Y. A. Kəlbiyev, Z.H. Rzayev Vergilər və vergitutma. B.: 2010.

Əlavə ədəbiyyat

6. Кондраков Н.П. Бухгалтерский учет: Учебное пособие. – ИНФРА – М.: 2010.
7. Müslümov S.Y., Kazımov R.N. Maliyyə təhlili. Dərslik Bakı, 2012
8. Анализ финансовой отчетности. /под ред.О.В.Ефимовой и М.В.Мельник / М: 2006

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən Maliyyənin müasir problemləri fənninin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Maliyyə-kredit sistemi təşkilatları özünəməxsus fəaliyyət xüsusiyyətləri ilə fərqlənən təşkilatlardır. Onların fəaliyyətinin belə özünəməxsusluğu bu təşkilatların vergiyə cəlb edilməsində də öz əksini tapır. Daha doğrusu, maliyyə-kredit sistemi təşkilatlarının vergiyə cəlb edilməsinin də bir sıra xüsusiyyətləri vardır. Bu nöqteyi-nəzərdən maliyyə-kredit sistemi təşkilatlarının vergiyə cəlb edilməsinin ayrıca tədris edilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Qeyd olunan fənnin öyrənilməsində məqsəd magistrantlara kommersiya

Scanned with CamScanner

bankları, sığorta təşkilatları, investisiya fondları kimi maliyyə-kredit təşkilatları tərəfindən ödənilən vergilər, onların hesablanması və ödənilməsi qaydalarının, həmçinin həmin təşkilatlarda audit yoxlamasının aparılması xüsusiyyətləri və metodikasının mənimsənilməsi üçün lazım olan nəzəri bilik və praktiki vərdişləri öyrətməkdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Magistrlərin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı Magistr semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.
Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.
İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.
Qiymət meyarları aşağıdakılardır:
- 10 bal - magistrant keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal - magistrant keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açа bilir.
- 8 bal - magistrant cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - magistrant keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandıra bilmir
- 6 bal - magistrantın cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal - magistrantın cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal - magistrantın cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - magistrantın mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandıra bilmir;
- 1-2 bal - magistrantın mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal - suala cavab yoxdur.

Magistrantın imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə magistrantın imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1	91 – 100	Əla	A
2	81-90	Çox yaxşı	B
3	71-80	Yaxşı	C
4	61-70	Kafi	D
5	51-60	Qənaətbəxş	E
6	50 və ondan aşağı	Qeyri kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Magistrant Universitetin daxili nizam–intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görüləcək.

X. Təqvim mövzu planı: Cəmi 30 saat - Mühazirə 15 saat, seminar 15 saat

№	Keçirilən mühazirə, seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Mühazirə		Seminar	
		Saat	Tarix	Saat	Tarix
1	2	3	4	5	6
	Mühazirə mövzuları				
1	Mövzu. Maliyyə-kredit təşkilatlarının vergiyə cəlb edilməsinin iqtisadi-hüquqi əsasları Plan 1.Bank fəaliyyətinin vergi tənzimlənməsinin nəzəri əsasları 2.Vergilər iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin aləti kimi	2		2	

Scanned with CamScanner

	3.Bank fəaliyyətinin dövlət vergi tənzimlənməsinin əsas məqsədi 4.Bank fəaliyyətinə təsir edən birbaşa amillər 5.Bank fəaliyyətinə təsir edən dolayı amillər 6.Kredit təşkilatlarının fəaliyyətinə vergilər vasitəsilə təsir etməyin inzibati üsulları Mənbə:[mühazirə materialları, 1,2,3,4]				
2	Mövzu. Kredit təşkilatları fəaliyyətinin dövlət vergi tənzimlənməsinin mexanizmləri Plan: 1.Kredit təşkilatları fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi mexanizmləri 2.Dövlət tənzimlənməsinin büdcə vergi siyasəti mexanizmi 3.Bank fəaliyyətinə vergitutmanın təsiri vasitələri 4.Kredit təşkilatları fəaliyyətinin dövlət vergi tənzimlənməsi istiqamətləri Mənbə:[mühazirə materialları, 1,2,3,4]	2		2	
3	Mövzu. Kredit təşkilatlarının vergiyə cəlb edilməsi Plan: 1. Kredit təşkilatları vergi münasibətlərinin iştirakçısı kimi 2. Bankların mahiyyəti, əsas vəzifələri və ölkə iqtisadiyyatındakı mövqeyi 3. Bankların əsas təyinatı və onları digər subyektlərdən fərqləndirən əsas xassələr 4. Vergi orqanları ilə münasibətdə bankların mövqeyi 5. Bank fəaliyyətinin vergiyə cəlb edilməsi xüsusiyyətləri Mənbə:[mühazirə materialları, 1,2,3,4]	2		2	
4	Mövzu. İnkişaf etmiş ölkələrdə kommersiya banklarının vergiyə cəlb edilməsi xüsusiyyətləri Plan: 1.Xarici ölkələrdə kommersiya banklarının vergiyə cəlb edilməsi xüsusiyyətləri 2.Kredit təşkilatlarından korporativ vergilərin tutulması xüsusiyyətləri 3.Korporativ vergilərdən çıxılmalar 4.Bank fəaliyyətinin vergi tənzimlənməsi Mənbə:[mühazirə materialları, 1,2,3,4]	2		2	
5	Mövzu. Bank sistemində audit fəaliyyətinin təşkili Plan: 1.Bank auditinin mahiyyəti, zəruriliyi və formaları 2.Bank auditinin məqsəd və vəziyyətləri onun təsnifatı 3.Bank auditi fəaliyyətinin həyata keçirilməsinin lisenziyalaşdırılması qaydaları 4.Auditorların hüquqları, vəzifələri və məsuliyyətləri 5.Banklarda daxili audit 6.Daxili auditin növləri və prinsipləri Mənbə:[mühazirə materialları, 1,2,3,4]	2		2	
6	Mövzu. Kredit təşkilatlarında maliyyə nəticələrinin auditi Plan: 1. Maliyyə nəticələri auditinin məqsəd və vəzifələri 2. Audit yoxlamasının normativ bazası və mərhələləri 3. Audit yoxlaması zamanı həyata keçirilən proseduralar 4. Audit yoxlamasının aparılması üsulları və auditor sübutlarının əldə edilməsi 5. Audit yoxlaması zamanı nəzərdən keçirilən əsas	2		2	

Scanned with CamScanner

	istiqamət elementləri Mənbə:[mühazirə materialları, 1,2,3,4]				
7	Mövzu. Bankın uçot siyasəti və maliyyə nəticələrinin auditi Plan: 1. Bankın uçot siyasəti haqqında sənədin məzmununun yoxlanması 2. Gəlir və xərclərə bank daxili nəzarətin keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi 3. Məsrəflərin bank məhsullarının (əməliyyatlarının) maya dəyərinə aid edilməsinin yoxlanması 4. Sintetik və analitik uçot məlumatlarının üzləşdirilməsi 5. Kredit təşkilatlarının gəlirlərinin stabilliyinin qiymətləndirilməsi 6. Bankın maliyyə nəticələrinin formalaşması və mənfəətdən istifadə edilməsinin audit yoxlaması Mənbə:[mühazirə materialları, 1,2,3,4]	2		2	
8	Mövzu. Kredit təşkilatlarının investisiya fəaliyyətinin vergi tənzimlənməsi Plan: 1. Kommersiya banklarının qiymətli kağızlarla investisiya əməliyyatlarının xarakteristikası 2. Qiymətli kağızlarla bankların investisiya əməliyyatlarının məzmunu 3. Kommersiya banklarının qiymətli kağızlarla investisiya əməliyyatlarının vergiyə cəlb edilməsi Mənbə:[mühazirə materialları, 1,2,3,4]	1		1	
X	Cəmi	15		15	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Magistrantlar kommersiya bankların, sığorta təşkilatları, investisiya fondları kimi maliyyə-kredit təşkilatları tərəfindən ödənilən vergilər, onların hesablanması və ödənilməsi qaydalarının, həmçinin həmin təşkilatlarda audit yoxlamasının aparılması xüsusiyyətləri və metodikasının mənimsənilməsi üçün lazım olan nəzəri bilik və praktiki vərdişləri bilməlidir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri: Fənni öyrənməklə magistrlər:
- Bank fəaliyyətinin vergi tənzimlənməsinin nəzəri əsaslarını öyrənir;
- Kredit təşkilatları fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi mexanizmlərini bilir;
- Kredit təşkilatları fəaliyyətinin dövlət vergi tənzimlənməsi istiqamətlərini müəyyənləşdirə bilir;
- Kredit təşkilatlarından korporativ vergilərin tutulması xüsusiyyətlərini öyrənir;
- Kredit təşkilatlarının gəlirlərinin stabilliyinin qiymətləndirilməsini həyata keçirə bilir;
- Kommersiya banklarının qiymətli kağızlarla investisiya əməliyyatlarının vergiyə cəlb edilməsi prosesini öyrənir və s.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollokvium sualları:

I Kollokvium:
1. Bank fəaliyyətinin vergi tənzimlənməsinin nəzəri əsasları
2. Vergilər iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin aləti kimi
3. Bank fəaliyyətinin dövlət vergi tənzimlənməsinin əsas məqsədi
4. Bank fəaliyyətinə təsir edən birbaşa amillər
5. Bank fəaliyyətinə təsir edən dolayı amillər
6. Kredit təşkilatlarının fəaliyyətinə vergilər vasitəsilə təsir etməyin inzibati üsulları
7. Kredit təşkilatları fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi mexanizmləri
8. Dövlət tənzimlənməsinin büdcə vergi siyasəti mexanizmi

Scanned with CamScanner

9. Bank fəaliyyətinə vergitutmanın təsiri vasitələri
10. Kredit təşkilatları fəaliyyətinin dövlət vergi tənzimlənməsi istiqamətləri

II Kollokvium:

1. Kredit təşkilatları vergi münasibətlərinin iştirakçısı kimi
2. Bankların mahiyyəti, əsas vəzifələri və ölkə iqtisadiyyatındakı mövqeyi
3. Bankların əsas təyinatı və onları digər subyektlərdən fərqləndirən əsas xassələr
4. Xarici ölkələrdə kommersiya banklarının vergiyə cəlb edilməsi xüsusiyyətləri
5. Kredit təşkilatlarından korporativ vergilərin tutulması xüsusiyyətləri
6. Bank fəaliyyətinin vergi tənzimlənməsi
7. Bank auditinin mahiyyəti, zəruriliyi və formaları
8. Bank auditi fəaliyyətinin həyata keçirilməsinin lisenziyalaşdırılması qaydaları
9. Auditorların hüquqları, vəzifələri və məsuliyyətləri
10. Banklarda daxili audit

XV. Fənn üzrə imtahan sualları:

1. Bank fəaliyyətinin vergi tənzimlənməsinin nəzəri əsasları
2. Vergilər iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin aləti kimi
3. Bank fəaliyyətinin dövlət vergi tənzimlənməsinin əsas məqsədi
4. Bank fəaliyyətinə təsir edən birbaşa amillər
5. Bank fəaliyyətinə təsir edən dolayı amillər
6. Kredit təşkilatlarının fəaliyyətinə vergilər vasitəsilə təsir etməyin inzibati üsulları
7. Kredit təşkilatları fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi mexanizmləri
8. Dövlət tənzimlənməsinin büdcə vergi siyasəti mexanizmi
9. Bank fəaliyyətinə vergitutmanın təsiri vasitələri
10. Kredit təşkilatları fəaliyyətinin dövlət vergi tənzimlənməsi istiqamətləri
11. Kredit təşkilatları vergi münasibətlərinin iştirakçısı kimi
12. Bankların mahiyyəti, əsas vəzifələri və ölkə iqtisadiyyatındakı mövqeyi
13. Bankların əsas təyinatı və onları digər subyektlərdən fərqləndirən əsas xassələr
14. Vergi orqanları ilə münasibətdə bankların mövqeyi
15. Bank fəaliyyətinin vergiyə cəlb edilməsi xüsusiyyətləri
16. Xarici ölkələrdə kommersiya banklarının vergiyə cəlb edilməsi xüsusiyyətləri
17. Kredit təşkilatlarından korporativ vergilərin tutulması xüsusiyyətləri
18. Korporativ vergilərdən çıxılmalar
19. Bank fəaliyyətinin vergi tənzimlənməsi
20. Bank auditinin mahiyyəti, zəruriliyi və formaları
21. Bank auditinin məqsəd və vəziyyətləri onun təsnifatı
22. Bank auditi fəaliyyətinin həyata keçirilməsinin lisenziyalaşdırılması qaydaları
23. Auditorların hüquqları, vəzifələri və məsuliyyətləri
24. Banklarda daxili audit
25. Daxili auditin növləri və prinsipləri
26. Maliyyə nəticələri auditinin məqsəd və vəzifələri
27. Audit yoxlamasının normativ bazası və mərhələləri
28. Audit yoxlaması zamanı həyata keçirilən prosedurlar
29. Audit yoxlamasının aparılması üsulları və auditor sübutlarının əldə edilməsi
30. Audit yoxlaması zamanı nəzərdən keçirilən əsas istiqamət elementləri
31. Bankın uçot siyasəti haqqında sənədin məzmununun yoxlanması
32. Gəlir və xərclərə bank daxili nəzarətin keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi
33. Məsrəflərin bank məhsullarının (əməliyyatlarının) maya dəyərinə aid edilməsinin yoxlanması
34. Sintetik və analitik uçot məlumatlarının üzləşdirilməsi
35. Kredit təşkilatlarının gəlirlərinin stabilliyinin qiymətləndirilməsi
36. Bankın maliyyə nəticələrinin formalaşması və mənfəətdən istifadə edilməsinin audit yoxlaması
37. Kommersiya banklarının qiymətli kağızlarla investisiya əməliyyatlarının xarakteristikası
38. Qiymətli kağızlarla bankların investisiya əməliyyatlarının məzmunu
39. Kommersiya banklarının qiymətli kağızlarla investisiya əməliyyatlarının vergiyə cəlb edilməsi

Scanned with CamScanner

Sillabus "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrasının "26" "XII" 2024-cü il tarixli (07 saylı protokol) iclasında təsdiq olunmuşdur.

Kafedra müdiri: dos. Əlixan Bədəlov

Fənn müəllimi: dos. Ülvi Quliyev

Scanned with CamScanner